

לימוד תורה (4)

מה שאמר הכתוב עץ חיים היא למחזיקים בה ולא אמר למחזיקים אותה. נראה משום דבאמת על ידי זכות התורה העולם מתקיים דבלתה לא היה העולם מתקיים, וכדכתיב: "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתני", ואף עתה שכבר נברא העולם אלו ח"ו היה כל העולם בטל מתורה אף לרגע אחד תיכף היה מתבטל כל הבריאה, וכמו שכתבו בספרים בשם הזוהר הקדוש, וא"כ מי שמחזיקה צריך להתבונן שע"פ האמת היא מחזקת אותנו וכל המציאות כולה, אלא שלעיני בשר נראה שאנו מחזיקים אותה, והוא כדמיון ארון נושא את נושאיו, דהיינו ג"כ כה"ג שלעיני בשר היה נראה שהכהנים נושאים את הארון, וכן היה המצוה עליהם, אבל באמת הארון נושא אותם אחרי שהחזיקו את ידם בו, וכן נמי הוא בענין התורה, ולזה אמר ומחזיקים בבריתי, וכן עץ חיים היא למחזיקים בה, היינו למי שמתבונן שע"י החזקתו בה ההוא מתחזק גם כן על ידה, והיא מחזקת אותו ע"פ האמת, היא לו לעץ חיים, ותומכיה היינו מי שחושב שהוא תומך אותה לבד הוא גם כן מאושר.

חפץ חיים בספרו "שם עולם"

אפילו אם כל ישראל היו לומדים תורה ששת אלפי שנה, יהיה לכל אחד ואחד מה לחדש

טבע שני צדדים הנלחמים זה עם זה והאחד לוקח כל השלל של השני, ואימתי הוא דבר טוב כשהנוצחים היו מועטים והמנוצחים מרובים מאוד, ועי"ז יש הרבה שלל ומגיע לכל אחד מהמנוצחים חלק גדול, משא"כ להיפך, או אפילו כשהם שוים לא יגיע שלל לכ"א מהמנוצחים כי אם מעט, ולזה בא הכתוב לומר שאל תדמה ששמחת התורה שמגיע להלומד כשמעיין ומחדש בה איזה דבר חכמה הוא רק כשלומדיה מועטים, אבל אם היו הלומדים מרובים לא היה מגיע לכל אחד מה לחדש בה איזה דבר חכמה, כי לא כן הוא, אלא השלל לא יחסר בה כי אפילו אם היו לומדים כל ישראל והיו לומדים כל ימי חייהם, יש ויש בה עניני חכמה הרבה מאוד שיש די לכל אחד, ולכל נפש ינתן חלקו בתורתו, לזה במשנה , ולזה בחלק המדרש ולזה בהלכות. ותדע דהלא ידוע מה דאיתא בספרים וכן בפיוט, שאלמלא חטא אדם הראשון היה רצונו של הקב"ה ליתן תורה על ידו תיכף בגן עדן, וגם הלא מבורר מה שאמרו חז"ל שאלמלא חטא אדם היה חי כל הימים שהעולם מתקיים והיינו ששת אלפים שנה.

כמו שאחז"ל שיתא אלפי שני הוי עלמא, ובודאי היה העולם מתרבה כמה אלפים פעמים מאשר הוא עכשיו ע"י ריבוי האנשים ונצחיותם, ועיקר עסק ענינם היה בודאי בתורה, וכדכתיב "אדם לעמל יולד", ואחז"ל

טעמו וראו כי טוב: כיצד

הסיבה שאין האדם מתאוה ללמוד תורה ולהתמיד בעסק התורה היא משום שלא טעם טעמה של תורה, אבל מי שטעם, זוכה לאושר רוחני שמרגיש את העולם הבא בעולם הזה, ממילא לא תכבד עליו עבודת השי"ת כלל, ואף יתאוה לה, ולא יפריע לו שום חיסרון אשר יחסר לו בעניני העולם הזה, כאדם הצמא מאוד שמוכן לשלם ממון רב כדי לקבל מים, וכפי גודל צמאונו כך יגדל הסכום שיסכים לשלם, וכן הענין בצמאון התורה. והדרך לזכות לדרגות אלו היא לשקוד בתורה ובעמל, כפי שמוכא במדרש (שהש"ר א. יט): נמשלו דברי תורה למים וכו', מה מים אם אין אדם צמא אינה עריבה בגופו, כך התורה אם אין אדם עייף בה אינה עריבה לגופו עכ"ל. וזה כדוגמת אדם שפותר חידה וכדומה, ככל שמתאמץ יותר לפתור אותה, הפתרונות יוצאים יותר אמיתיים. להבדיל, כך בלימוד התורה, ככל ששוקד בה יותר בעמל, רואה את האמת ומרחיק את השקר. זאת ועוד, ככל שאדם גדול בתורה וביראת שמים, הוא מרגיש את גדלות הבורא יתברך, וממילא מהביל את עניני העוה"ז בתכלית, כי ראשו שוקע בדברים רוחניים. כמשל לאב שבנו חולה ב"מ, ששוכח מעיסוקיו ופונה לטפל בבנו בכל הנחוץ לו. אך מאין יבוא החשק לשקידה זו? על ידי המוסר, שעל ידו הופכים את הקשה לקל, ורואה כמה הבל ורעות רוח יש בעניני העוה"ז ונדבק לבו בתורה וביראה, וזוכה לאושר הרוחני.

רב בן ציון אבא שאול זצ"ל בספרו "אור לציון, זכרון הדסה"

עיקר מלחמת היצר להכשיל בביטול תורה

מוכא בקובץ מאמרים לר"א וסרמן זצוק"ל שכתב בשם החפץ חיים שהיצר הרע לא אכפת לו שיהודי יתענה ויבכה כל היום ובלבד שלא ילמד, ובזה מבאר מדוע בא המלאך (שהוא היצר הרע) ללחום רק עם יעקב ולא עם אברהם ויצחק משום שיעקב הוא העמוד התורה, וזהו מעשה אבות סימן לבנים שכל השתדלות היצר הרע להכשיל בביטול תורה. עוד כתב, ששמע מפ"ק של החפץ חיים שבימי הגר"א היו 'מוכיחים' שנסעו ממקום למקום לעורר הלבבות לחיזוק הדת, ופעם בא אחד מהם להגר"א ושאל ממנו שיאמר לו נושא אחד שעליו ידרוש שאין תועלת לדבר על כמה ענינים שאין זה מביא לידי מעשה, וענהו הגר"א שידבר על מצות תלמוד תורה, כי הכל בכלל זה והוא כעין דברי המשנה (סוף פ"ה דאבות): "הפך בה והפך בה דכולה בה" ספר "לשכנו תדרשו"

התורה מחזיקה אותנו ואת כל העולם, אלא שלעיני בשר ודם נראה כאילו אנחנו מחזיקים את התורה

לעמלה של תורה, הרי שהתורה שהוכנה מעת בריאת העולם, כדכתיב **במשלי**, בהכינו שמים שם אני, יש בה די לבני אדם לעסוק בחכמתה ששת אלפים שנה.
ספר "ליקוטי חפץ חיים על דעה והשקפה"

לא ניתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא כדי לעסוק בתורה

בב"י (סי רפ"ח), הביא בשם הירושלמי וזה לשונו: לא ניתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא כדי לעסוק בהם בתורה, מפני שכל ימות החול הם טרודים במלאכתם ואין להם פנאי לעסוק בה בקביעות ובשבת הם פנויים ממלאכה ויכולים לעסוק בה כראוי לפיכך אסור לו לפנות עצמו מדברי תורה ולקבוע סעודתו בשעה שדורשין בבית המדרש דברי תורה ברבים אלא יקדים אותה או יאחר אותה. וזה תוכחת מגולה לאותן האנשים שמטיילין בעת ההיא בשוקים וברחובות, כי אפילו סעודת שבת שהיא מצוה אסור אז מפני ביטול תורה וכל שכן לטייל ולהרבות אז בשיחה בטיילה שאסור. ואיתא במדרש אמרה תורה לפני הקב"ה רבש"ע כשיכנסו ישראל לארץ, זה רץ לכרמו וזה רץ לשדהו, אני מה תהה עלי, אמר לה יש לי זוג שאני מזווג לך ושבת שמו שהם בטלים ממלאכתם ויכולים לעסוק בתורה.

"ספר "לשכנו תדרשו"

בלי לימוד תורה האדם הוא כסומא בדרך מלא פחתים יש אנשים שמורין היתר לעצמן לומר, מה תועלת תהיה אם יהיה למדן, וכי רב יהיה. מדבריהם משמע שאם לא יהיה רב לא יצטרך האיש הישראלי לידע איך לעבוד את ה', וח"ו לא תהא כזאת בישראל. הלא ידוע מה שאמר הכתוב: **"מצות ה' ברה מאירת עינים"**, וביאורו הוא שהאדם בלי תורה המדרכת אותו הוא כאיש סומא ההולך בעצמו בדרך מלאה פחתים, אשר סכנתו ודאי עצומה ורעתו קרובה מהצלתו. כן הוא ממש האדם בלי תורה, דלא מיבעי שיחסר לו לעתיד לבוא כמה וכמה מאות מצוות עי"ז שלא ידע כלל אם היא מצוה, אך גם שיכניס תמורתם כמה וכמה מאות עבירות שחשב עליהם שהם מצוות.

וביותר מזה, המצוות שישארו תחת ידו, לבד שרובן היו בלי שמחה ובלי אהבה, גם הן עצמם פגומים ומקולקלים, כי לא ידע לעשותם כדין. וכשיכריז הקב"ה לעתיד, שיבוא כל אחד לקבל שכר עבור המצוות, כמו שאחז"ל עתידה בת קול להיות מפוצצת בראשי ההרים ואומרת מי שפעל עם אל יבא ויטול שכרו, אז ימשמש כל אחד במצותיו, ויכיר גודל גירעון המצוות, שבא לו ע"י חסרון ידיעת התורה, ולזה אמר הכתוב, מאירת עינים, שהתורה מאירה עיני האדם בקיום המצוות.
חפץ חיים בספרו "שמירת הלשון"

הלכה: דין הרמת הקול בעניית אמן

מצוה על השליחי ציבור לסיים הברכה בקול רם, שלא יכשלו בני אדם לענות בקול יותר מהם, והם יהיו הגורמים לקלקול זה. ומצוי הדבר בימים נוראים שהציבור עונים אמן בקול רם, יזהר הש"ץ להרים קולו בחתימת הברכה, שעניית האמן תהא כמו שנאמר: **"נרוממה שמו יחדיו"**. אם חלק מהברכה בירך המברך בקול נמוך וחלק בקול גבוה, רשאי העונה אמן לענות בקול הגבוה. אם שמע ברכה אחת מכמה אנשים בשווה, והאחד אמר בקול נמוך והאחד בקול גבוה כמו שמצוי בברכת כוהנים, אין צריך לדקדק ורשאי לענות בקול הגבוה שביניהם ולא נחשב יותר מהמברך.
ספר "נוטרי אמן"

פתגם: החריצות משתלמת בסופו של דבר, העצלות מיד ספר "שמחלה"

תקירה: אלמנה לכהן גדול

האיסור חל עליו כל רגע ורגע מפני שהוא עכשיו כהן גדול, או שהאיסור חל עליו פעם אחת ברגע שנעשה כהן גדול. (קובץ הערות א-ג) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: בדרכי אברהם אבינו

עם הארץ שנתעשר ונעשה נכבד, היה לו בת שהגיעה לפרקים ועמדה בשידוכים. הציעו לו השדכנים כל מיני חתנים, ביניהם יהודים פשוטים, חייטים וסנדלרים וכיוצא בהם, אך דחה את כולם. שאלו אותו: מה ראית, שאינך רוצה חייטים, וסנדלרים? השיב בתמימות: הרי למדנו בפרשת השבוע, שגם אברהם אבינו סירב לקחת מחוט ועד נעל.
ספר "חד וחלק" חלק ב'

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'יות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזיל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ילי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ילייט אסתר. אמיל חיים בן עזו עזיזה.

